

Zkouška z dějin české literatury 19. století

Požadavky: znalost dějin české literatury 19. století (tedy od počátků obrození po ruchovce a lumírovce včetně) na vysokoškolské úrovni. Komplexní přehled o vývoji české poezie, prózy a dramatu v daném období. Schopnost autora zařadit (do doby, směru, skupiny...), charakterizovat jeho tvorbu obecně a interpretovat konkrétní díla na základě znalosti primární i sekundární literatury. Předpokládá se rovněž obecná znalost kulturního a historického kontextu období, schopnost charakterizovat literární směry a základní teoretické pojmy související s dobovou literaturou.

Podmínkou složení zkoušky je rovněž znalost povinné četby.

Doporučená literatura ke studiu:

Josef Polák: *Česká literatura 19. století (Praha 1990, 312 stran)* – poskytne představu o rozsahu požadované látky; pozor na dobové ideologické výklady

Jan Lehár a kol.: *Česká literatura od počátků k dnešku – rozsahem není dostačující, vhodné jsou zejména kontextuální kapitoly o kulturní a společenské situaci*

Arne Novák – J. V. Novák: *Přehledné dějiny literatury české (nebo také Stručné dějiny literatury české)*

Dušan Jeřábek: *Česká literatura od konce národního obrození do roku 1918 (vybraní autoři dle vymezení sylabu)*

Tematické okruhy, důležitá jména

Pozn.: následující seznam je pouze orientační, vymezuje především autorské osobnosti, aby nikdo nebyl na pochybách, kterému autorovi se při přípravě má/nemá věnovat; bližší seznámení s dobou, proudy, autory (...) čerpají studenti ze samostudia – ze sekundární literatury, vlastní četby, náplně přednášek/seminářů.

Rané obrození. Osvícenský klasicismus, podněty pro rozvoj národní literatury na přelomu 18. a 19. stol. Jazykové obrany. Josef Dobrovský. František Martin Pelcl. Gelasius Dobner.

Václav Matěj Kramerius. Noviny, knížky lidového čtení.

Preromantismus. Josef Jungmann. Jungmannova družina kritická, překladatelská, vědecká a básnická. Jan a Vojtěch Nejedlí, Antonín Marek, Matěj Milota Zdirad Polák, Jakub Malý, Václav Hanka, Jan Svatopluk Presl, Jan Evangelista Purkyně, Pavel Josef Šafařík, František Palacký, Jan Kollár, Antonín Jaroslav Puchmajer, Šebestián Hněvkovský, Josef Jaroslav Langer.

Další obrozenečtí autoři (Prokop Šedivý, Josef Linda, Václav Kliment Klicpera, Prokop Chocholoušek).

„Staročeské“ literární podvrhy, RKZ, jejich autoři a jejich role v literárních dějinách.

Magdalena Dobromila Rettigová. Ohlasová poezie, František Ladislav Čelakovský.

Romantismus. Biedermeier. Karel Hynek Mácha. Karel Sabina. Josef Kajetán Tyl. Josef Václav Frič. Karel Havlíček Borovský. Další autoři 40. a 50. let (Václav Bolemír Nebeský. Josef Jaroslav Langer, Karel Vinařický, František Doucha).

Karel Jaromír Erben. Božena Němcová.

Májovci. Raný realismus. Vítězslav Hálek. Jan Neruda. Karolina Světlá. Sofie Podlipská. Rudolf Mayer. Adolf Heyduk. Gustav Pflieger Moravský. Alois Vojtěch Šmilovský.

Václav Šolc. Jakub Arbes.

Novoromantismus. Ruchovci a lumírovci. Svatopluk Čech. Eliška Krásnohorská. Josef Václav Sládek. Jaroslav Vrchlický. Julius Zeyer.

Václav Beneš Třebízský.

Beneš Method Kulda. František Sušil. František Bartoš.

České divadlo od počátků obrození. Matěj Kopecký. Historie pražských divadel (v Kotcích, Thunovo divadlo, Bouda), osobnosti spjaté s divadlem (Václav Thám, Prokop Šedivý, Jan Nepomuk Štěpánek, Václav Kliment Klicpera, Josef Kajetán Tyl). Prozatímní divadlo. Národní divadlo. Emanuel Bozděch, František Ferdinand Šamberk, Ladislav Stroupežnický. Dramatická tvorba májovců, ruchovců a lumírovců.